

JOURS
NOV

LA MERE ARMENIENNE

Dors, ô toi, ma douce joie et mon amour,
O mon premier-né, don du ciel !
Toi, l'objet de mes rêves, toi, l'espoir des tiens,
Orgueil de ta mère, source de bénédictions,
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère !

La plus fière entre les femmes arméniennes,
Non, je n'ai plus à rougir de voir mon sein privé
de fleurs;
Non, je ne suis plus jalouse des autres mères,
Maintenant qu'après tant de pleurs, je te possède,
ô mon trésor !
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère !

O toi, dans ta frêle et tendre enveloppe,
Tu contiens tous mes vœux, ô mon fils !
Tes yeux étincelants sont de petites étoiles
Qui ont brillé dans ma triste nuit;
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère !

Oh ! ce baiser maternel où le cœur s'épanche,
Ce baiser que j'ai goûté sur la rose de tes joues,
Quand pourrai-je le déposer sur ton front victorieux,
En arrosant de mes pleurs les feuilles de la gloire ?
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère !

Quand ta tête douce lassée de grands soucis,
Viendra se reposer sur le sein de ta mère;
Et quand alors, errant dans les cieux,
Ton esprit planera sur l'Arménie,
Mon bel enfant,
O toi petit ange de ta mère !

Vois-la jeter sur toi des regards joyeux,
Et t'envoyer son plus gracieux sourire;
Vois les pleurs que tu essuies sur tes joues
Se changer en perles pour orner ta couronné:
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère !

Couronne !... Ah, oui, je la désire, cette couronne !
Qu'entrelacent les mains de la Patrie, ô mon fils !
Car la seule fleur immortelle
Est celle qui s'épanouit dans ses jardins,
Mon bel enfant,
O toi, petit ange de ta mère

KHOREN DE LUSIGNAN
(à suivre)

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 126-351-1

A TRAVERS L'U. R. S. S.

L'ORGANISATION DU LOCEMENT

Po... ombrables viola- / Aussi, sans améliorer les prin-
cines cruels de cette législation.

logue a don-
uméro de la
s, une émou-
ers moments
e. Il rap-
vide qui se
t après le
on.
blés d'hon-
limes fuyai-
nteuement.
elle était à
gner ses en-
ne grande

il de sou-
outait par-
le tsar,
nouvelles,
de tsar-au-
ne consti-

rs de ce
rriver son
et le corps
vait d'une
de suite, en
assure. Non,
la loi sainte
lement jurée
mlin; il a pré-
rône; il n'a si-
tion. Les invio-
tsarisme ortho-
inviolés.
s plus tard, elle
que la tombe de
ui elle avait si-
é sa Confiance,
n cadavre hissé
onsumé, ses cen-
la neige.
la famille im-
onduite, la pri-
ouvelles politi-
urtant le hon-
itovsk fut en-
belle réaction
ua chez les

ux parlaient
aquelle les
gé que la
fut livrée
eur s'était

ifice pour
de mon
faire un
protesté,

x alle-
Plutôt
eviksl»
t pré-

Aşık Hasan'ın Destanı

Cumhuriyet bayramında Radyoda iştilen destanı elde ettik.
Aşağıya olduğu gibi neşrediyoruz:

Gücüm yetse keşke yazsam bir destanı
Okunsa istekle nihayetede
Başımızda her gün o baş kumandan
Methini söylerim kıyametede

Onunçün açılır sünbül menekşe
Cihanda adını söyler her köşe
Nüfuzu yürüdü dağ ile taşla
Methini söylerim kıyametede

On yılda yüzlerce yılı aştırdı
Şanlı geçmişleri deşti, deştirdi
Okuyup yazmayı kolaylaştırdı
Methini söylerim kıyametede

Varsın geçsin benim yaşım yelmiş
Son on yılda gördüm en büyük işi
İster er meydanı böyle er kişi
Methini söylerim kıyametede

Geçit, tönel oldu her çetin kaya;
Şimdi tirendeyiz, yürürdük yaya!
Dünya imreniyor Gazi Paşaya
Methini söylerim kıyametede

Sohbetinin doğum olmaz tadına
Odur haklarını veren kadına
Aşık Hasan derler benim adıma
Methini söylerim kıyametede

Arık toprağa yaslanı yaslanı
Sığır güderken yazdım ben bu destanı
Nasıl meth etmeyim böyle arslanı
Methini söylerim kıyametede

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No: KTB-351/2

TENZİLÂTLI CHRISTMAS
(Milâdı İsa Yortusu)
satışı

Orman Dairesi, Viktoria
Ormanında «Ormanlık Ce-

ilâr

Dünyanın her

e ta

Δ

Yeni bir şiir mecmuası "Kıvılcımlı kül,"

Hüseyin Siyretin bu defa da "Kıvılcımlı Kül," ünvanlı bir mecmua şeklinde intişar eden şiirlerini okudum. Bu şairi 1886 yahut 87 senesinde Mektebi Mülkiyenin son sınıflarında bulunduğu zaman tanımıştım. Siyret o tarihte mektebe henüz başlamış bir çocuktur. Yaş ve mektep kademi farkına rağmen, aramızda çabuk müvaneşe peyda oldu; çünkü bu çocuk daha o zaman da şairdi; şiir ne olduğunu henüz pek iyi bilmeyen bir şair! Sonra rüşuk kesbetti.

Biraz daha sonra metin bir şair olmak için öğrenmesi lâzım gelen bütün vesaiti ve nazariyatı, mütemadî bir sây ile, iktisap etmiş olduğunu gördüm; o artık hakikiyle üstad olmuştu.

Bundan evvel tabettiği iki eserinin neşri zamanında, türlü mânialarla, bir gey söyleyemedim; bugün leülhamd, bu arzumu tatyip edecek kadar olsun, âzade halim.

"Kıvılcımlı Kül," ü şöyle karıştırmıya başlayınca Siyretin - genç şairlere bir cemile olsun diye mi, yoksa böyle de yazabileceğini göstermek niyetile mi? bilmem! - bu yaşlılık eserinde arabi ve farisi terkiplerden tamamiyle içtinap ettiğini gördüm. Yalnız "Divan yolunda," söylediği gazeller - edebiyat devirlerinin şimdiki taksimi sarasında verilen ismini hatırlayamadığım - eski bir devre raci olmak haysiyetiyle bu takayüde mahal bırakmamış.

İstidraden söyleyeyim ki edebî eserlerde arabi ve farisi terkipleri alehtlak ya nakise, yahut fazilet sayan her iki zümreyede dahil değilim. Lâfza ve mânaya ait bütün mahasini edebiyeye itibarıyla bilfarz mütesavi olan iki eserden terkipsizini daha büyük bir hüner bile addederim; ancak en küçük bir mahasini edebiyeyi de terkipsiz yazmak hevesine feda etmekten müteberriyim.

Siyretin "Boğaz İçi Notları," ünvanı altında topladığı nefis manzumeciklerden bir ikisini tahlil edelim:

Şair gençliğinin lâtif olması lâzım gelen hatıratıyla meşbu gördüğü, "aşına idere,, ye, Göksuya gidiyor; lâkin nasıl? Gam yüklenmiş bir köhne şair (kendisi) eski bir sandalda, ihtiyarlıktan, yoruluktan arzularını kökmiş bir kavıkcı ile karşı karşıya oturmuş; bitap ihtiyar, her ikisinin de üzerlerinde izdiham eden bezginlikler ağır bir yük olan bu iki yorgun hayatı suyun üstünde sürükliyerek götürüyor. Bu garip manzardan martılar bile ürktüyor gibi görünüyorlar.

Nihayet, geç vakit, grubun kızılıklarından akşamın göğsüne bir demet erguvan takılmış gibi görüldüğü sırada aşına dereye varıyorlar. Şimdi şair bize, bir iki fırça darbesiyle bir dere levhası tersim ediyor: Daima hüzne

mail olan tabiatı, evvel beevvel öksüz bakışlı yosma bir kız görüyor ki, elinde bir kır sepetiyle dere kıyısındaki mezarlığa dalmış. Kuytu yerlerde biriken gölgeleri pusuya yatmış gibi görüyor. Serviler, inat eden gölgeleriyle, suyun üstüne yeşil bir şal dokunmuş; dere kenarında suya hayali akseden al mintanlı bir çocuk ta suda bitmiş gelincik çiçeğine benzemiş.

İşte bu mânayı ifade eden kıtalar:

**İhtiyar bir kayıkcı, omzu çökük,
Bir de gam yüklü, köhne bir şair;
İki yorgun hayat ağır bir yük,
Martiler bizden ürktüyor gibidir.**

**Geç vakit vardık aşına dereye
Akşamın göğsü erguvan demeti;
Yosma bir kız elinde kır sepeti,
Dalmış, öksüz bakışla, makbereye.**

**Kuytu yerlerde gölgeler pusuda,
Dokunmuş serviler yeşil bir şal;
Derenin bir yanında mintanı al,
Bir çocuk, bir gelincik oldu suda.**

Şair tasvir ettiği bu harici menazırı teessüratiyle ikmal ederek:

**Nice yıldır ki eski hatıralar
Orda hasretle bekliyordu beni.**

**Geçti mazi... İçimde izleri var..
dedikten sonra heyecanına harbi manzaradan yeni bir çerçeve hazırlayarak;**

**Gölgelenmişti akşamın yesi:
Bir kızıl kandil oldu son şule.
beytini irad ediyor, müteakiben de heyecanının ukdesini:**

**Burda ilham arardı vaktiyle,
Boğazın ince ruhlu şairesi.
beytinde buluyoruz; nihayet etrafı bir kere daha teessüratı arasından tamaşa ederek:**

**Ufluyor şimdi serviler meyus;
Tozlu maziye yash bir efsus..
bediasıyla sözünü bitiriyor.**

Bu ince, zarif, maamafih müessir, hattâ elîm hisleri, minyatür bir levha gibi, küçük bir şiirin dar çemberine sıkıştırarak, bir kaç beyit ile okuyanlara telkin edebilmek şairane bir marifettir. Bu güzel manzumeciklerden işte bir tane daha:

**Köşkünün (senin) bahçesinde
Şair mevzuunun mekânı mehtaplı bir gece olduğunu,
İzzet gecenin engine mehtabı dökülmüş.**

**zamını da,
Ağlar sesinin aksi hazan bestelerinde,
mısrarlarıyla anlatıyor; bununla beraber hazan mevsiminde bazan esen hafif rüzgârların hazin sadasını muhatabının sesine benzeterek gerek bu mısradan, gerek onu takip eden:**

**Havzunda hayalin görünür boynu
bükülmüş;
mısrarda muhiti, teessürü arasından tamaşa ediyor; ve daha sonra:
Sakin, kameriyen, sedirin yerli yerinde diyerek tasviri ikmal ederken kendi**

kalbince kıymettar olan o muhitte yalnız sevgilisinin tagayyüb ettiğini görüyor, düşünüyor; bu hırmandan hasas olan elemi de, gene tabiatı muhitaya irca ederek:

**Bir baykuşun ürktüm, acı b
kalkkahaatından..**

mısrarıyla anlatıyor. Daha sonra teessüratını, kendine nazir addettiği, bülbül ile isnat ile şöyle tarif ediyor:

**Hicran ilinin fecre kavuşmaz gecesinde,
Hasretle öten bülbülün efganı yorulmuş;**

**Yok eski bahar aşkı, seher şevki sesinde,
Bir gül alevinden tutuşan kalbi kül olmuş..**

Mevsim sonu güller dökülür son nefesinden.

Bu faslı takip eden "Kır Çiçekleri," hece vezniyle yazılmış üç manzumedan müteşekkil; bunların "Boğaziçi notları," ndan farkı vezinleminin neviden ibaret bu makalenin işgal edebileceği yerde bittabi mahdut. O sebeple bu faslın mezayasınının takdirini okuyanların zevkiselimine terkedeceğim. Fakat Siyretin metin bir üslûp sahibi, üstad bir şair olduğunu vazihan isbat eden "Suriyelilere,, ünvanlı ve mesnevi yollu manzumesini yalnız tasviye ile iktifa edemeyeceğim. Üslûbunun selâset

(Sonu Sa. 6. Sü 3)